

MILIEUREGELS slecht op elkaar afgestemd

Melkveehouders die willen bouwen, krijgen te maken met milieuregels.

Helaas kennen die regels nogal wat onduidelijkheden. Rob van Woerden, specialist ruimtelijke ordening en milieu bij LTO Noord Advies, geeft aan hoe veehouders daarmee het beste kunnen omgaan.

Bouwen nabij natuurgebieden

Zo'n 50 tot 60 procent van de bedrijven ligt in de beschermingszone van een natuurgebied. Deze bedrijven mogen uitbreiden, mits de neerslag van ammoniak niet toeneemt.

Foto: Twan Wiermans.

Rundveehouders krijgen in de toekomst steeds meer te maken met milieuregels, zoals die al langer gelden voor de varkens- en pluimveehouderij. Het gaat dan om regels voor het terugdringen van de uitstoot van ammoniak, fijnstof en stank. Volgens Rob van Woerden zal de fijnstof- en geurregelgeving de melkveehouderij waarschijnlijk nauwelijks raken. Voor zover nu bekend is de houderij geen belangrijks bron van fijnstof. Ook veroorzaken koeien weinig stank en wordt gerekend met relatief kleine geurcirkels om burgerwoningen. De boerenerven zijn vaak groot genoeg om met de nieuwe stal buiten die geurcirkels te blijven.

Ammoniak groot probleem

Met ammoniak zal de melkveehouderij wél rekening moeten houden. Europa wil zijn natuurgebieden beschermen. Nederland heeft in totaal 162 zogenoemde Natura 2000-gebieden aangemeld bij Europa. Die gebieden hebben veelal bescherming nodig tegen verzuring en vermessing. Welke beheersplannen er komen voor de verschillende gebieden, is nog niet bekend. En dus evenmin de uiteindelijke consequenties voor de bedrijven. Uit cijfers van het ministerie van LNV blijkt dat 50 tot 60 procent van de veebedrijven in de beschermingszone van een natuurgebied ligt. Volgens de Europese regels mogen deze bedrijven uitbreiden in aantal dieren, mits de neerslag van ammoniak niet toeneemt. In de praktijk komt dit erop neer dat zij niet mogen uitbreiden, of moeten investeren in emissiearme stallen.

Natura 2000 en uitbreiden

De Europese en Nederlandse wetgeving sluiten niet op elkaar aan. Volgens de nu geldende Nederlandse wetgeving kunnen melkveehouders na de vereiste melding van hun plannen bij hun gemeente, tot tweehonderd melkkoeien legaal uitbreiden. Maar pas op: wanneer het uitbreidingsplan aan de Europese wetgeving wordt getoetst, loopt de

melkveehouder grote kans dat hij zijn plan niet mag doorzetten. Ondernemers die na 1 oktober 2005 uitbreiden in ammoniak, lopen zelfs de kans dat zij met terugwerkende kracht getoetst worden op de Europese regels. Het risico bestaat dan dat het 'teveel aan dieren' de stal uit moet. Beleidsmedewerker Herman Litjens van ZLTO waarschuwt ondernemers voor dit risico. "De juridische procedures zijn bijzonder ingewikkeld. Wij zijn er nog niet uit wat wel en niet is toegestaan."

Wij hopen dat er over een jaar meer duidelijkheid is

Litjens verwacht die duidelijkheid over een half jaar tot een jaar wel te hebben. Van Woerden adviseert veehouders tot die tijd om op papier toch de gewenste uitbreiding vast te leggen, maar voorzichtig te zijn met de aangaan van investeringsverplichtingen. Dit kan bijvoorbeeld door meer dieren in de bestaande stal aan te vragen. "Op deze wijze kunnen ondernemers op papier zoveel mogelijk rechten voor de toekomst veiligstellen."

Emissiearme huisvesting

Ondernemers die nieuw bouwen en hun vee permanent willen opstallen, zijn sinds dit voorjaar verplicht te kiezen voor emissiearme huisvesting. En daar ligt een ander groot probleem. De goedgekeurde emissiearme staltypen, zoals de sleufvloer met mestschuif, zijn voor veel bedrijven ongeschikt. De rundveesector heeft duidelijk verzuimd te investeren in duurzame staltypen. "De oplossing is niet eenvoudig", concludeert Van Woerden. Een vergunning aanvragen 'met beweiden' om onder de emissiearme stal uit te komen,

is minder verstandig als de koeien toch jaarrond worden opgesteld. Ondernemers moeten rekening houden met een controle in de toekomst. De verwachting is dat in de nabije toekomst geschiktere emissie beperkende technieken aan de WAV-lijst worden toegevoegd. Op de Waiboerhoeve wordt bijvoorbeeld de Ierse Mat & Valve-vloer getest en ook vindt onderzoek plaats naar mogelijke voermaatregelen.

Minder methaan

Methaan is ook een punt van zorg. Volgens schattingen heeft de melkveehouderij een aandeel van maar liefst 50 tot 70 procent in de wereldwijde methaanuitstoot. Methaan is een twintig keer zo sterk broeikasgas als CO₂. Van Woerden: "Ook omtrent deze regelgeving is veel onzekerheid. Je mag aannemen dat er ook voor deze emissie regelgeving komt, maar wij hebben geen idee hoe die eruit komt te zien." <

Praktische tips

1. Voor bepaling van bestaande rechten is het belangrijk wat er op papier is toegestaan. Zorg dus dat je op papier alvast veel ruimte maakt. Mogen er meer dieren in de stal, vraag die ruimte dan alvast aan. Dit is wisselgeld voor later.
2. Probeer met alle boeren rondom een Natura 2000-gebied ruimte te creëren voor de gezamenlijke bedrijven in het beheersplan dat voor het gebied wordt opgesteld. Betrek daar ook de boeren in die willen stoppen en recent gestopt zijn. De 'ammoniakruimte' die vrijkomt bij de stoppers, mag binnen het plan wellicht worden verplaatst naar de blijvers.